

Nro. 35.

A' FELS. CSÁSZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYÉLMES ENGEDELMEBŐL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Adált Bétsi ; Kezden October 23-ik napján
1800-ik évi kezdésben.

Hadi Történetek és Környélállások.

A' közelébb mult Szombaton délután költ *Bétsi Udvari Diarium* a' két egymás ellen hadakozó armádiának jelen való állapotját következőképpen adja elő; — A' Fr. Császári és Prussz. Királyi hadi népek egymással való ellenségeskedése: még most sem lehet officialis tudósításokból az olvasó Publikummal közlenni. Az Octob. 9. és 10-dik napjaink között történt csatározások után, a' Prussz. Armádia jobb szárnyának előrejáró csapatjai nevezetesen a' Király Testőrző és a' nőker Huszárai, a' Wédel és a' Herceg Ferdinand gyalog bradányai *Moir-Bjunde Fleischerwiesen, Schwanjart és Königsberg* városok

kig jártak ki portázni. — *Forcheim* ostromló állapotba helyhezétetődött, annak sántzain és ujj pallizádain 900 ember dolgozott naponként, annak *Comendánsává* G. *Freret* tétetett, a' *Kothenbergi* Kastélyba számos főből álló őrizet és sok ágyú küldtetett.

A' *Jéna* és *Zwettzen* közt Octob. 14-dik és 15-dik napjain történt igen vakmerő, és mind a' két résznek nagy veszteségével öszve kötöttet isata, mellyben a' *Brunswigiai* Uralkodó Hertzég *Ferdinánd*, és sok Prusszus és Sax Generálisok megsebesítettek, a' mint írják, szolgáltattott a' Pr. Armádia egy részének *Nordhausenig* való maga vissza vonására első alkalmatosságot, a' mely alkalmatossággal *Kalkreuth* Prus. Generális a' vezérlése alatt lévő Corpussal *Wittenberganál* az *Albis* folyó vizén oly veggel ment által, hogy *Berlin* városát, ha előbbre találna az ellenség nyomulni, fedhesse és védelmezhesse, a' *Sléziából* és *Küstrin* vidékéről Saxoniába menni parantsoltatott Prusszus seregeknek segítségekre lehessen s. a. t. A' *Rüchel* és *Blücher* General Lajtmántok vezérlések alatt lévő Prusszus hadi seregek, a' Király armádiájával magokat öszve kaptolták. A' Frantzia nagy armádia, a' mint írják, *Naunburg*, *Merzseburg* és *Lipsia* közt táborozik. — *Erfurt* városa az oda való erős várban volt Prusszia katoná őrizet ezen folyo October 16-ik napján capitulált.

A' Duna mellyéki Kurirnak *Curier an der Donau*) October 21-ik. napján költ darabjában illyetén fontos dolgot lehet olvasni. A' *Neuschatéli* (*Neocomunni*) herczeg, vagy Frantzia Országí hadi minister következendő foglalátú levelet küldött October 20-ikán a' *Bavariai* Királynak: „Felséges Úram! A' isata piaczon szállottam le a' lóról

annak meg jelentésére, hogy a' Francia Császár tökéletes győzedelmet vett a' Prussziai ármádián, melyet maga a' Király, a' Brunsvigiai uralkodó herczeg, és herczeg *Hohenlohe* vezérlettek. Ezen tsata idején reggel kezdődött, és délben már zürzavarba és futásba vóltak a' Prusszusok. Igen sok foglyok és 50 ágyú estek a' győzedelmeseknek kezébe. A' meg futamtatott ellenséget a' ki még a' jövő estélig sokat veszthet, nyomba üzi a' Császár s. a. t."

A' 18-ik Octoberi Berliini újság levelekben következő czikkelyt lehet olvasni: „A' leg újabb tudósításokhoz képest, a' Király Armadiája az *Auerstadti* tsatát elvesztette, még ugyan semmi officialis tudósítás nem adódott ki ezen történetről; mindazáltal előre is tudjuk hogy mind maga a' Fels. Király mind testvér öttsei életben vannak, és semmi sebet nem vettek."

Ezeket írja a' 24-ik Octoberi Bécsi udvari Diarium, lássuk mit szóllanak a' Francia Császári és Prussziai Királyi táborozó Armadiákról, a' Német Országi Ujság levelek.

Lipsiából October 11-ik napján. Itten mindenek le irhatatlan zürzavarban 's nyughatatlanságban vannak, meg bizonyosodván az a' hír, hogy a' Prussziai és Saxoniai hadi seregeket külömb külömbféle tsatákban nagyon meg verték a' Francziák, a' kik már *Géra* mellett ütöttek sátort, a' honnan 24 óra el forgása alatt mind hozzáuk, mind Drézdába el mehetnek. Az ide való Péter nevezetű piatz, és *Gérába* vivő országos út dugva van az oly újságokon kapó útasokkal, a' kik a' jelen való háború folyamatjáról tudósittatni kívannak. Az ide való vásarra jött és gyült Anglus és Prusszus

kerezkedők nyakra főre el utaztak innen — A' *Napoleon* Császár személyes vezérlése alatt lévő Francia Armádia számtalan emberből álló — A' hét esztendei Prüsszus háborúnak 1763-ik esztendőben véget vetett *Flubertsburgi* békeségtől fogva, Lipsiában semmi ellenség nem láttatott. Az Orosz armádiáról semmi bizonyos tudósítást nem vettünk, sokan azt állítják, hogy annak első tsapatja már az Albi's folyóvizhez érkezett, melyet mindazokkal biáonyosan állítani nem lehet.

Norinbergából Octob. 18-ik napján. Az a' hír, hogy ezen folyó hólnap 14 kén *Jéna* és *Géra* közt a' Francia és Prussziai hadi seregek közöttigen véres, de az elsőbkeknek szolgáló tsata törteat lágyen, mindeu óldalról meg valóságosodik Arról való környülállásos tudósítást még eddig nem vettünk. Mint p. o. nem tudhattunk, ha részesült é azon tsatában a' herczeg *Hohe Hohe* vezérlése alatt lévő Pr. armadia, mellynél a' Sax hadi nép is volt, avagy nem, vagy pedig a' *Saalburg* és *Auma* közt esett szerentsétlen ütközet után, jobbra a' hegyek közzé, a' Vál. Fejedelemségi rezidentziának *Drézdá*nak óltalmazására marsirozott. Az ütközetet kövelet napon *Napoleon* Császár armadiájának langjával a' mellynel testörző seregei is voltak, Lipsia felé indúlt *Wurzburgban* létele alatt ez a' nagy ember igyszolott: *Hia neutrálisok lesznek az egék, úgy tartom, hogy négy hetek alatt Berliube lesznek, tuáni való dolog pedig, hogy ő szavartó ember legyen.* Mitévo leszzen a' jelen való környülállások kezt a' Sax. Vál. Fejedelem, rövid idő alatt el válik: (ugy hallatik, hogy külbős békeségre lépett volna a' Fr. Császarral).

Bambergából Octob. 17-kén. Éppen most ér-

kezett ide egy Kurir, kinek irásaiból azt lehet észre venni, hogy ezen folyó hólnap 14 ikén, Jena környékén a' Fr. és Prusszai hadi seregek közt igen véres ütközet esett légyen, mellyben csak ugyan az esobbek győzedelmeskedtek. Meg vályák a' Fr. seregek, hogy a' Prussz. katonaság rendkívül való vitézséggel támadt. Ebben a' véres ütközetben 150 ágyút veszítettek a' Prusszusok, és ha tökéletes hitelt lehet a' közönséges újság leveleknek adni, 20,000 ember esett közzülök fogságra. Kevésbe mult, hogy a' Prussz. Király és Királyné magok is el nem fogattattak. A' Prussz. armádia a' merre lehet fut- és egészen szélyel szórátott.

Bambergából Octob. 18-án. Ezen folyó hólnap 8. és 10-dik napjain 30,000 ember marsirozott keresztül *Koburg* várossán, a' kik valamely nagy sebességgel jöttek, olly sebességgel enyésztek el. Ezen 30000 lóból álló seregek a' *Lannes* és *Auge-reau* Marschalok corpussaitól valók voltak. A' nevezett Marschalok és Fr. Generálisok a' Herizegi várbán voltak kvártélyon, és a' magagyőzedelméről esméretes Cs. Kir. Feldmarschaltól gazdagon meg vendégeltettek. Az Octob. 10-ik napját követett éjjel 10000 Francziak szállították bé kvártélyba *Koburgba*, a' midőn a' középszerű házakba is 50 - 60 ember feküdt. — A' sebbe esett 's abban meg is holt Prusszai Kir. Hérceg a' tsata piatról *Saalfeldbe* vitetett, itten fog lelketlentest: mind addig maradni, míg a' jelenvaló környülállások *Berlinbe* való vitettetését meg fogják engedni. Teste sok sebekkel volt bé fedezve — A' Réausi Confoederatiohoz tartozó Fejedelmeknek hadi seregeik nagy számmal marsiroznak a' Fr. nagy Armadia után, melyeknek 80 - 90 ezerre tételődik

a' számok. Itten t-i. *Bambergban* sok Frantzia regementek marsiroznak keresztül.

Későbbi Tudósítások.

Monachiumból October 20 ik napján. A' Fr. Császár to hadi szállásáról *Jéndből* mai napon ide jött tudósításokhoz képest, a' *Jena és Gera* városok közt Octob. 14-ik napján történt tsatában 30—40 ezer embert, 30 zászlót, 300 ágyút, igen sok magazinumot vesztett a' Prussziai armádia, az fogságra estek közt 20 Generálisnál több vagyon, nevezetesen *Schmettau* Generál Lajtinánt. A' Prusz. armádiától el húllott és meg sebesített embereknek 20,000-ra tételik a' száma. *Feldmarsal Mölendorf* is sebbe esett a' *Brunsvigiai* uralkodó Hercege és *Gen. Blücher* a' tsatá piaczon maradtak. A' király egyik testvér öltse *Heinrich* nagy sebet kapott. A' Pr. armádiától meg maradt seregek igen nagy zűrzavarba vannak. A' Francziák egy *Debille* nevezetű igen vitéz Generálist és sok Oberstert vesztettek el. A' lovas vadászok és huszárok nagy vitéri bátorsággal viselték magokat; a' Prussziai lovasság sohol sem állott meg előttök; a' Prussziai armádia minden hátrálásra való utakat el vesztett, annak bal szárnya *Marschal Davout*al üzetve *Weimárba* vonta magát vissza. a' frantziáknak veszteségek 1100 holtakra és 3000 sebbe estekre tetedik.

Thuringiából Octob 17-ikén. Az ezen holnap 14-ikén történt tsatába egészen öszve rontatott a' Prussziai armádia, melynek vesztesége olly nagy, hogy ezzel az *Aujerlitz*i bataliát öszve hasonlítani nem lehet. A' Prussziai igen szép armádia vagy

meg holt, vagy meg sebesítettetett, vagy el fogatott, vagy széllyel osztatott.

Német Ország,

A' Würtzburgi nagy Hertzeg egész Familiájával együtt *Mergentheimba* utazott; a' nevezett városban, u. m. Würtzburgban Bádeni katonaság, és néhány Fr. huszár és lovas vadász eskadronok maradtak őrizeten, melyek egész *Schweinfurtig* ki járnak portázni. — Minekutánna *Napoleon* Császár Würtzburgban egy néhány napokat mulatott, és e' folyó October 6-ik napján onnan el utazott volna tíz ezer Livert ajándékozott a' nagy Hertzeg Udvari tselédjeinek; ott való mulatása alatt egy vigyázatlan falusi ember a' Császár lova lábai alá esvén, de semmi sebet nem vévén, maga a' Császár paripájáról le ugrott, a' falusi embert fel emelte és 25 *Napoleon* aranyat ajándékozta megary Cluj

Erlingából Octob. 10-ik napján. A' mi szegény városunk, kevés napok alatt 15 ezer font kenyert, 240 darab ökröt, és 125 lovat kéntelenítetett a' Fr. katonaság számára adni.

A' Berlinben vólt Fr. követnek kérésére, nemcsak magának, hanem egyszersmind minden Fr. Követséghez tartozó személyeknek szabad elmentelre való passus levelet küldött a' Fels. Király, a' a' kik ezen folyó Octob. 6-ik napján onnan el is utaztak. — Berlin várossa lakosi szeclett Fejelelmekhez 's hazájokhoz való buzgoságokat leírni lehetetlen. Nem tsak katonaságot hanem egyszersmind téli köntösökre való költseget is bőven adakoznak. Sok oda való Kereskedők fejénként 100, néhány nevezetesebb házak 500 tallért is ajánlottak; egy igen tehetős és a' szűkölködő sze-

gényekkel sok jót tett Izraelita 2000 tallért ajándékozott azon végre. A' Berlini Zsidóságnak ve-
nei avagy Elöljárói következő circularis levelet
intéztek hitük sorsosihoz:

„A' Zsidóságnak, a' haza közönséges Attya-
jyánt való fiúi búzgó hajlandóságok kinek oralkodó
páltzija alatt tsendes általom engedtetik, és a' kö-
zönséges hazafiúi búzgoság annak nyilván való je-
lei, hogy ezca kegyes Monárchának kívánságát bé
telyesíteni, és a' táborba ment ármádiáját meleg
köntössel meg ajándékozni kész lészem s. a. t.

Octob 5-ik napján Hertzeg *Hohenlohe* és Gen.
Lajtinánt *Rüchel* a' Fels. Prusz. Király fő hadiszál-
lására Erfurtba menvén, a' Király, a' Braunschwigiai
Hertzeg, Feldmarschal *Möllendorf*, és több neveze-
tes Prusz. Generálisoknak és fő hadi tiszteknek je-
lenlétekben hadi conferentiát tartottak, melynek vég-
ződése után Hertz. *Hohenlohe* és Gen. Lajtinánt
Rüchel a' kormányokra bizatott hadi seregekhez
vissza tettek. Erfurt Octob. 16-ikán a' Franciaakkal
capitulált, az az, bizonyos fel tételek mellett
magát fel adta.

A' Rénsi Confoederatióba lévő Német Orszá-
gi Fejedelmeknek contingens seregeik egymásután
a' Fr. nagy ármadiához marsizoznak. A' Würtem-
bergi Királyi hadi néphez annak ki indulása előtt
következendő hirdetményt tétetett közönségesse a'
Würtembergi Király: „Vitézek! ti az ellenséggel
való hadakozásra vagytok ki rendeltetve, a' ki ha-
zátok ellen minden ok nélkül hadat indított, és
a' mi bekecséges honnyaink ellen fel támadt. Ti
szoval az ármadiával s a' mellett fogtok vitézked-
ni. ne y 12 esztendőktől fogva győzhetetlenül a'
leg nagyobb Herosok vezérlések alatt a' győzedel-”

met győzedelemmel tetézte; de ti is oly hadi seregek ellen fogtok hadakozni, melly a' legnagyobb Király vezérlése alatt az egész Europai fegyveres nép sem diadalmaskodott. Ez a' ti ditsőséges meghatároztatástok, a' ti bátorságtokat 's vitézségeteket fel fogja gerjeszteni. A' ti Királyotok 's hazátok magok bészülleteket, ditsőségeket, és bátorságokat kezeitek közzé tészik le; ezen drága kintszet kötelesek lesztek óltalmazni és meg tartani. A' Würtembergi Kir. hadi seregek a' több Monarcháknak hadi népeikkel együtt most állanak leg először egy lineába: ez serkentsen fel titeket arra, hogy az azok közt lévő helyeteket meg tarthassátok, melly tanúbizonyosságúl lehessen a' ti maradékaiktoknak, hogy hazátoknak ezen ditsőségét nem valamely történet szerzette. A' következő veszedelmekben tábori nyomorúságokban, és az azokat következő ditsőségben veletek együtt örömet részesült volna a' ti Királyotok; de mivel a' környülállások meg nem engedtek, az ő jó kívánásai és vigyázó szemei titeket követni fognak, és minden tudtára lejendő érdemeiket meg fog jutalmaztatni. Bizzátok ő reá feleségeiteket, szállóiteket, gyermekeiteket és rokonaitokat, el hídjétek, hogy ha hazátok és Királyotok mellett meghalátok, ő azokról gondot viselne 's nékiek jutalmaztatna meg a' ti érdemeiteket. Eljétek sokáig és el ne felejtézetek Würtembergiának bészülletéről.

Nagy Britannia.

A' múlt Septemb. 27-ikén költ Kir. parantólathoz képest, az Albis, Wézer és Ems folyóvizeken lévő kikötő helyek az Ang'usoknak blokadéjok, az az, bé zarattatások alól fél szabaditattak,

Ennek visszonzására a' Berlini Kir. udvar is megengedte, hogy az Angliai kereskedő hajók a' Német Tengerben levő 's Prussziához tartozó kikötő helyekre szabadon bévezhessenek. — Ezen ke. Kir. udvar közt egy darabig félbe szakadt békeség megújíttatásának bizonyására, Bátyó *Jákobi* Berlini Kir. követ Londonba vissza ment.

Egy 26 ik Septembéri Kir. hirdetményben a' Nagy Britanniai kereskedőknek megengedtetett, hogy a' szokott 30 ad befizetése mellett Buenos Ayres-be kereskedhessenek. Azon nagy summa pénzben, mellyet ott találtak a' győzedelmes Brittusok, *John Popham* Admiralisnak és *Beresford* Generalisnak egyen egyen 12000 font sterling adattatott, a' 302 katonának pedig fejenként 22 f. st. — A' *Ernesti Rocheforti* és több Francia kikötő helyeket szemesen megkerülvén, úgy tapasztalták, hogy azokból semmi hadakozó hajók ki nem eveznek mostanában; de hogy akkor igyekeznek a' tágas tengerre onnan ki menni, a' midőn a' tengeri szel, veszedő bé áll, és az éjelek 16 óráig fognak tartani. — A' fellyebb említett Anglus Generalis *Beresford* 10000 font sterlingból (száz tíz ezer forintból álló esztendői fizetéssel Buenos Ayresi Kormányozóvá tételődött. — Az Angliai Koróna örökös a' Valisi herczeg súlyos betegségbe esett. — Néhaj *Fox* miniszternek holtteste e' folyó October 7-ik napján tetelét le a' Westmünsteri Abbatziának templomában, a' hol tudnillik a' Kir. családnak is temető helye vagyón, a' hol egy szép emlékeztető oștiop fog a' nevezett miniszter tiszteletére emeltetni. — Néhaj *Weyland* temetése 15000 font sterlingbe került, a' néhaj *Pitt* miniszteré pedig 6000-Len;

minthogy néhai *Fox* minister kevés pénzt hagyott maga után, jó barati költségeiken temettetett el.

Az úgy nevezett Hajti Császár, a' vérszopó *Dessalines*, maga, felesége és Adjutánsa számára igen szép és gazdag nyergeket és lószerszámokat készítet egy Londoni nyereg gyártóval. A' nyereg teritöre egy Csász. korona van arany fonallal hímelve ilyen felül irással; *Armee d'Hayti*, alatta pedig illyennel: *Liberté ou la mort*.

A' múlt Septemb. 21-ik napján Generál Báró *Hompesch*, a' ki 20 vagy 22 esztendővel ennekölte a' Császár könnyűszerű lovas regemenljénél tiszt fővel szolgált, és sokféle tetteiről Magyar Házánkban, nevezetessen Tek. Gömör Vármegyében igen esméretes hadi tiszt, Londonban egy *Colchesteri* nemes ifjúval *Richardson*nal öszve veszvén egymással meg vittak. Elsőben Generál *Hompesch*t bajvivó tarsa egy pistol lövéssel a' tizombjón meg sebesítette, mellyen ő meg haragudván, *Richardson*t derékon úgy keresztül lötte, hogy fél holtan vitétt bé Londonba. Öszve veszéseknek oka e' volt: — *Richardson* a' közönséges sétáló helyen két dármát karon fogva vezetett, Generál *Hompesch*, a' ki különben is rövid látású ember, vele öszve ütközvén, történetből fejről a' kalapját le taszította, mellyen *Richardson* meg bosszonkodván a' Generálist földhöz ütötte, 's miatt az utolsóbb az elsőbnet bajvivásra hívta ki.

A' Spanyol Monarkia'hoz tartozó déli Améri'kai tartományokat *Miranda* szabadakká akarván tenni a' Caraccasi tartományba ki szállott, de az ott volt Spanyol katonaságtól meg verettetvén, fegyveres népének maradványával onnan ki hajtattott. Most hol legyen, 's mibe törje a' fejét, Londonban sem

tudják. Némelly Londoni újság levelek azt hírlelik, hogy egy meg hitt barátja *Miranda* számára, déli Amérikanak belső tartományában 15000 embert verbuált volna, a' kik közti Péruból valók is számossan találhatnak. Az első ki szálláskor Spanyoloktól el fogattatott tizborás társai rész szerint agyon lövöldöztek, nevezetesen a' tisztok, a' köz emberek pedig rabszolgaságra vetettek.

Magyar Ország.

Konrádból Octob. 15-ik napján. Én a' Ferencz Császársághoz, és Pétsváraig tapasztalás kedvezt le mentem. A' Bátskában is el hatalmazmaztak a' rossz emberek, úgy hogy nemcsak az emberek, hanem még a' helységekben is meg támadtak az emberek. — Nevezetesen *Cservenkán* egy magat le tett Istvt. Predikátornak a' házába egy éjzaka 4 haramja be menven, a' Predikátort, úgy ösnye törték, hogy két napig lételei sem tudta, a' mit rajta a' felesége és három gyermekei szemek látokra tselkedtek. Azt vélvén, hogy otet e' világból már ki végzették, a' feleségének mentek, kit a' pénz adásra, a' neki szegedett kesekkel, 's halállal való fenyegetéssel kenszerítették; de a' háznál 8 forintnál több nem volt, a' haramjak pedig 4000 forintot kívántak. — A' három kis gyermek látván szüéiknek állapotját sírtak, mellyert a' haramjak azokat kesekkel avertak keresztülvenni; de a' felnölt édes anya gyermekeire való esdeklésére, 's azoknak hogy ne sírnának tsendesítessekre, a' haramjak őket iszagetni meg szüntek. Midőa az asszony nekik penzt adni nem tudott volna, egyik olly tsapást tett a' fején, hogy az mindjart

bé szakadt, és maga az asszony le rogyott, a' kit egyik a' haramják közzül mindég hátúl és hajánál fogva tartott, hogy reájok ne esmérjen valahogy. Ekkor valami szót halvánki szaladtak, hanem tartván az egyik, hogy nem találta az asszonyt úgy, hogy meg hólt volna, vissza ment, hogy mint az urát úgy őtet is ki végezze e' világból, de midőn már csak három lépésre lett volna az asszonytól, a' társai kiáltottak, hogy csak szaladjon, 's így menekedett meg az asszony az utolsó 's talán halálos ütéstől, 's gyermekei a' haláltól. A' helység-béli értelmes seborvos, mindjárt a' sebeséket bé kötözte, és mind a' Tiszt. Ur, mind a' felesége tökéletesen meg - gyógyúltak; 's gyermekeikkel együtt élnek.

Ugyan ott a' Bátskaságban, egy Rác Papra is reá törték a' haramják, 's egy lántzot meg tüzesítvén, azt a' deřékára kötötték, odáa' hol az övét szokta viselni, 's úgy vonták fel a' gerendába, és tüzet rakván alája, úgy vallattak a' penzért. Ekkor a' szegény Pópa csak ugyan meg nem hólt, hanem mikor nagy kínokba volna, hozzá ment, a' mint beszéllek, egy halgatója, 's így szóllott, hogy néki sokkal nagyobb a' fájdalma, mint a' testi fájdalmat szenvedő Pópáé, egyszersmind azt is megvallotta, hogy ő volna egyik azon gonosztévők közzül, a' kik őtet illy halálos kínokba ejtették, mely szavánál fogva a' Tek. Vármegye rólla gondot visel.

Már most ezen haramjaskodások meg szüntek, mert a' kukuritzát, melyben ők lappangottak, le törték, a' Vármegye pedig rendes katonasággal és falusi emberek által őket tel vadásztatta, 's némelyek kézre is kerültek. Minden falu végén pedig éjeli nappalstrazsak voltak, a' kik a' leg be-

tsülletesebb emberektől is passzus levelet tartoztak kérni.

Török Birodalom.

A' Frantzia Császári Követnek *Sebastian* Generálnak a' Fényes Portánál nagy megkülönböztetéssel való fogadtatása a' Konstantinápolyban lakó Anglus kereskedőknek nagy szeget ütött a' fejekbe. Ezeknek meg nyugtatásokra az ott lévő Anglus követ *Arbutnot* egy circularis hirdetményt intézett hozzájuk, mellyben a' többi közt illy kifejezésekkel él: „Tagadhatatlan dolog, hogy a' Fényes Porta a' Frantzia követet nagy tisztelettel fogadta; de abból nem következik, hogy az a' maga hasznáról el felejtkezett volna, és hogy újjat akarna Angliával vonni. Elég dolgot ád annak a' Konstantinápolyi kőfalak előtt ki ütött portoskodás, két Török eskader, az az, kis hajósereg van a' tengeren, melly ha valamiképen a' háborúság tüze ki ütne, bizonyosan a' Brittusok' kezekbe esne. Ennekfelette jól tudja azt a' Fényes Por a, hogy Angliával szövetségben legyen az Orosz Birodalom.”

A' Hollandiai követnek Baró *Dédemnek* hazájába lett menetelétől fogva, azon Országdolgoit a' Fényes Portának első Dragomanja, avagy Talmátsa *Teszta* Ur folytatta; mostmárazon Országdolgoinak folytatását is Generál *Sebastiani* váltalta magára.

A' *Moldvai* és *Havasalföldi* Vajdáknak viselt hivataljoktól lett meg fosztatásokat a' Török Ministeriumban több változások is követték. A' nagy Vezér *Hasytz* *Izmael* Basa a' múlt Sept. 14-kén a' Birodalom petséjét a' Jautsárok Agájának *Halimí*

Ibrahim Basának által adni kényszerítettett. Els ben *Natolédnak* *Buzsa* nevü várossába küldetett számkivetésbe ; hanem Konstantzinápolyból lett el-útazása után két nappal egy Kurir küldetett utánna, a' ki ötöt utól érvén fogságra vitte. Hasouló sorsra jutottak a' nagy *Mufti* avagy Török Fő Pap, és a' belső dolgokra ügyelő *Minister* *Niá-ja Bey* ; az utólsóbb helyére az utolsó nagy Vezérnek volt *Titoknokja* *Mustafa Effendi*, az elsőnek pedig t. i. a' nagy *Mufti* helyére *Nakibuk-Eschraf Duri Zade* emeltettek. A' két *Desterdárok*, avagy *Kiatstartók*, úgymint *Tschelebi* és *Feihz Ulla Effendi* is meg fosztattak viselt hivatallyoktól, 's helyettek *Osman Effendi Csuz-Basi* és *Arpa-Emini* választattak azon tisztségre.

Jelentés.

Egy ide való jó születésü , 's neveltetésü és igen pallérozott ifjú asszonytság, magának szemé magzati nem lévén, kívánna néhány nevendék leánykakat szállásra és kosztba venni, 's azokat Német, Franczia, Olasz nyelvekre, olvasásra, írásra, számvetésre, erkölcsi tudományra, geografiára, természeti historiára, 's több illy asszonyi nemet ékesítő tudományokra, nem különben minden tsinosabb asszonyi munkákra tanítani és oktatni. Hogy mindezekre igen alkalmas legyen ezen ifjú asszonytság, onnan tudja a' Tudósító, mivel hét esztendő leánykáját maga is keze alá adta, a' ki három hólnapok alatt is nagy előmenetelt tett a' Fr. nyelvben, természeti historiában, írásban, varrásban, és harisnya kötésben. A' ki ezen ifjú asszonytságról bővebben kíván értekezni, a' Magy. Kurir elsőbb Irójával parantsolhat.

Tudósítás.

A' most jövő Novemberi Leopold Pesti vásárra Eggenberger és Kiss István Pesti Könyvárosoknál, nem különben Pozsonyban Schweiger Könyvárosnál eladás végett, imé két munka tetetik le:

1) *A' Keresztény meg gyözödése. Irta minden ifjaknak, és sok öregeknek Endrödy János kegyes Oskolabéli szerzetes Pap, és Esterházy Gróf Urfinak nevelője.*

Ugyan ezen munka Németre is fordítva és nyomtatva különösen árultatik illy trim alatt: *Der Christ aus Ueberzeugung für Junge, und Alte.*

2) Az ó és új Testamentomi történetek summába foglalta, meg magyarázta, és szükséges tanúágokkal megvilágosította *Endrödy Janos etc.* Második meg-jobbitatott kiadás.

E' munka is Németre fordítottatott, és különösen a' nevezett helyeken árultatik.

Az elsőben a' Szerző mindazokat, mellyeket egy Kereszténynek tudni és hinni kell, egész a' meg-gyözödésig, a' természetből, és istenitanításból meg bizonyítja.

A' másodikban nemcsak pusztán a' mi váltságukért történt dolgokat meg írja, hanem a' történeteket az askori nemzettek szokásaikból, és egyéb ide szolgáló szertartásokból meg magyarázza, hanem a' keresztény vallás sok titkait világosságra, és több hasznos jegyzésekkel hasznosvélté alkalmaztatja.

Az *elsőnek* mind a' Magyarban, mind a' Németben 30 kr. az ára; a' másodiknak 20 kr. Küldetnek több példányok *Nyitra* is, és Erdélybe *Kölesvárra*, a' T. T. Piaristák Collegiumukba.

D. D. S.